

SPIS RZECZY

CZEŚĆ I

Ograniczenie środków prowadzenia wojny. — Zakaz wojny chemicznej i bakteriologicznej

1. Deklaracja o zakazie używania pocisków wybuchających małego kalibru — Petersburg, dnia 11 grudnia 1868 r. 3
2. Deklaracja o zakazie używania kul rozszerzających się lub spłaszczających w ciele ludzkim — Haga, dnia 29 lipca 1899 r. . . . 6
3. Deklaracja o zakazie używania pocisków napełnionych gazami duszącymi lub trującymi — Haga, dnia 29 lipca 1899 r. 9
4. Z regulaminu praw i zwyczajów wojny lądowej, stanowiącego załącznik do IV Konwencji Haskiej — Haga, dnia 18 października 1907 r. 12
5. Artykuł 171 Traktatu Pokoju między Mocarstwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi a Niemcami — Wersal, dnia 28 czerwca 1919 r. 16
6. Artykuł 135 Traktatu Pokoju między Mocarstwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi a Austrią — St. Germain, dnia 10 września 1919 r. 17
7. Z Traktatu w sprawie używania podczas wojny łodzi podwodnych i gazów duszących — Waszyngton, dnia 6 lutego 1922 r. 18
8. Protokół dotyczący zakazu używania na wojnie gazów duszących, trujących lub podobnych oraz środków bakteriologicznych — Genewa, dnia 17 czerwca 1925 r. 20
9. Z projektu konwencji, opracowanego przez Konferencję Rozbrojeniową Ligi Narodów — Genewa, dnia 22 września 1933 r. . . . 23
10. Ze Statutu Międzynarodowego Trybunału Wojskowego — Londyn, dnia 8 sierpnia 1945 r. 32
11. Ze Statutu Międzynarodowego Trybunału Wojskowego dla Dalekiego Wschodu — Tokio, dnia 19 stycznia 1946 r. 35

CZĘŚĆ II

Walka o zakaz broni atomowej

1. Deklaracja Prezydenta Stanów Zjednoczonych, Premiera Zjednoczonego Królestwa i Premiera Kanady w sprawie broni atomowej („The Atomic Charter“) — Waszyngton, dnia 15 listopada 1945 r. 41
2. Uchwała Konferencji Ministrów Spraw Zagranicznych Związku Radzieckiego, Stanów Zjednoczonych i Zjednoczonego Królestwa w sprawie utworzenia Komisji Energii Atomowej przez Organizację Narodów Zjednoczonych — Moskwa, dnia 27 grudnia 1945 r. 48
3. Uchwała Ogólnego Zgromadzenia Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie utworzenia Komisji Energii Atomowej — Londyn, dnia 24 stycznia 1946 r. 53
4. Przemówienie przedstawiciela Stanów Zjednoczonych, Bernarda Barucha, w Komisji Energii Atomowej („Plan Barucha“) — Nowy Jork, dnia 14 czerwca 1946 r. 57
5. Przemówienie przedstawiciela ZSRR, Andrzeja Gromyki, w Komisji Energii Atomowej — Nowy Jork, dnia 19 czerwca 1946 r. 82
6. Z wywiadu Generalissimusa Józefa Stalina, udzielonego Aleksandrowi Werth'owi — Moskwa, dnia 17 września 1946 r. 101
7. Z wywiadu Generalissimusa Józefa Stalina, udzielonego Hugh'owi Baillie — Moskwa, dnia 23 października 1946 r. 102
8. Z przemówienia Ministra Spraw Zagranicznych ZSRR, Wiaczesława Mołotowa, na plenarnym posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Nowy Jork, dnia 29 października 1946 r. 103
9. Przemówienie Ministra Spraw Zagranicznych ZSRR, Wiaczesława Mołotowa, w Komisji Politycznej Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Nowy Jork, dnia 28 listopada 1946 r. 109
10. Przemówienie Ministra Spraw Zagranicznych ZSRR, Wiaczesława Mołotowa, w Komisji Politycznej Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Nowy Jork, dnia 4 grudnia 1946 r. 116
11. Uchwała Ogólnego Zgromadzenia Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie powszechnego regulowania i redukcji zbrojeń — Nowy Jork, dnia 14 grudnia 1946 r. 123
12. Z pierwszego sprawozdania Komisji Energii Atomowej — Nowy Jork, dnia 31 grudnia 1946 r. 129
13. Uchwała Rady Bezpieczeństwa w sprawie utworzenia Komisji Broni Zwyczajnych — Nowy Jork, dnia 13 lutego 1947 r. 153
14. Poprawki i uzupełnienia delegacji ZSRR do pierwszego sprawozdania Komisji Energii Atomowej dla Rady Bezpieczeństwa — Nowy Jork, dnia 18 lutego 1947 r. 156
15. Przemówienie przedstawiciela ZSRR w Radzie Bezpieczeństwa, Andrzeja Gromyki, w sprawie pierwszego sprawozdania Komisji Energii Atomowej — Nowy Jork, dnia 5 marca 1947 r. 163

16. Uchwała Rady Bezpieczeństwa w sprawie pierwszego sprawozdania Komisji Energii Atomowej — Nowy Jork, dnia 10 marca 1947 r.	185
17. Uchwała Komisji Energii Atomowej w sprawie wykonania uchwały Rady Bezpieczeństwa z dnia 10 marca 1947 r. — Nowy Jork, dnia 19 marca 1947 r.	187
18. Radziecki projekt międzynarodowej kontroli nad przestrzeganiem zakazu użycia energii atomowej w celach wojskowych — Nowy Jork, dnia 11 czerwca 1947 r.	188
19. Pytania przedstawiciela Zjednoczonego Królestwa w Komisji Energii Atomowej, A. Cadogana, w związku z radzieckim projektem kontroli energii atomowej — Nowy Jork, dnia 11 sierpnia 1947 r.	195
20. Odpowiedź przedstawiciela ZSRR w Komisji Energii Atomowej, A. Gromyki, na pytania przedstawiciela Zjednoczonego Królestwa, A. Cadogana, w związku z radzieckim projektem kontroli energii atomowej — Nowy Jork, dnia 5 września 1947 r.	201
21. Przemówienie przedstawiciela Polski, dra Ignacego Złotowskiego, w Komitecie Nr 2 Komisji Energii Atomowej w sprawie wymiany osiągnięć naukowych — Nowy Jork, dnia 16 lipca 1947 r.	207
22. Uchwała Komitetu Nr 2 Komisji Energii Atomowej w sprawie radzieckiego projektu kontroli energii atomowej z dnia 11 czerwca 1947 r. — Nowy Jork, dnia 15 sierpnia 1947 r.	216
23. Z przemówienia Wiceministra Spraw Zagranicznych ZSRR, Andrzeja Wyszyńskiego, na plenarnym posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Nowy Jork, dnia 18 września 1947 r.	218
24. Z przemówienia Wiceministra Spraw Zagranicznych ZSRR, Andrzeja Wyszyńskiego, w Komisji Politycznej Ogólnego Zgromadzenia ONZ — dnia 22 października 1947 r.	234
25. Przemówienie przedstawiciela ZSRR w Komitecie Roboczym Komisji Energii Atomowej w sprawie prac tej Komisji — Nowy Jork, dnia 29 marca 1948 r.	237
26. Uchwała Komitetu Roboczego Komisji Energii Atomowej w sprawie projektu radzieckiego z dnia 11 czerwca 1947 r., powzięta na wniosek Kanady, Chin, Francji i Zjednoczonego Królestwa — Nowy Jork, dnia 5 kwietnia 1948 r.	250
27. Przemówienie przedstawiciela ZSRR w Radzie Bezpieczeństwa, Andrzeja Gromyki, w sprawie trzeciego sprawozdania Komisji Energii Atomowej — Nowy Jork, dnia 17 maja 1948 r.	252
28. Zalecenie przerwania prac Komisji Energii Atomowej (wyjątek z trzeciego sprawozdania Komisji) — Nowy Jork, dnia 17 maja 1948 r.	263
29. Przemówienie przedstawiciela ZSRR w Radzie Bezpieczeństwa, Andrzeja Gromyki, w sprawie drugiego i trzeciego sprawozdania Komisji Energii Atomowej — Nowy Jork, dnia 22 czerwca 1948 r.	276

30. Uchwała Rady Bezpieczeństwa w sprawie pierwszego, drugiego i trzeciego sprawozdania Komisji Energii Atomowej — Nowy Jork, dnia 22 czerwca 1948 r.	297
31. Z przemówienia Ministra Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej, Zygmunta Modzelewskiego, na plenarnym posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Paryż, dnia 23 września 1948 r.	298
32. Z przemówienia Wiceministra Spraw Zagranicznych ZSRR, Andrzeja Wyszyńskiego, na plenarnym posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Paryż, dnia 25 września 1948 r.	300
33. Przemówienie przedstawiciela Rzeczypospolitej Polskiej, dra Juliusza Katza-Suchego, w Komisji Politycznej Ogólnego Zgromadzenia ONZ w sprawie zakazu użycia bomby atomowej — Paryż, dnia 1 października 1948 r.	306
34. Radziecki projekt uchwały w sprawie zakazu użycia energii atomowej dla celów wojskowych i kontroli tego zakazu — Paryż, dnia 2 października 1948 r.	325
35. Przemówienie Wiceministra Spraw Zagranicznych ZSRR, Andrzeja Wyszyńskiego, na plenarnym posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Paryż, dnia 4 listopada 1948 r.	327
36. Uchwała Ogólnego Zgromadzenia Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie działalności Komisji Energii Atomowej — Paryż, dnia 4 listopada 1948 r.	354
37. Oświadczenie Prezydenta Stanów Zjednoczonych, Harry Trumana, w sprawie polityki zagranicznej, złożone na bankiecie Krajowego Komitetu Partii Demokratycznej — Waszyngton, dnia 6 kwietnia 1949 r.	356
38. Uchwała Komisji Energii Atomowej, powzięta na wniosek przedstawiciela Stanów Zjednoczonych, w sprawie propozycji radzieckich — Nowy Jork, dnia 29 lipca 1949 r.	358
39. Przemówienie przedstawiciela ZSRR w Radzie Bezpieczeństwa, Szymona Carapkina, w sprawie działalności Komisji Energii Atomowej — Nowy Jork, dnia 16 września 1949 r.	361
40. Uchwała Rady Bezpieczeństwa w sprawie działalności Komisji Energii Atomowej (projekt kanadyjski z poprawką ZSRR) — Nowy Jork, dnia 16 września 1949 r.	373
41. Z przemówienia Ministra Spraw Zagranicznych ZSRR Andrzeja Wyszyńskiego, na plenarnym posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Nowy Jork, dnia 23 września 1949 r.	374
42. Komunikat TASS'a w sprawie posiadania przez Związek Radziecki tajemnicy broni atomowej — Moskwa, dnia 25 września 1949 r.	376
43. Z przemówienia G. Malenkowa w XXXII rocznicę Wielkiej Rewolucji Październikowej — Moskwa, dnia 6 listopada 1949 r.	379
44. Przemówienie przedstawiciela Polski, ambasadora Mariana Naskowskiego, w Komisji Politycznej ad hoc Ogólnego Zgromadzenia ONZ w sprawie zakazu broni atomowej — Nowy Jork, 8 listopada 1949 r.	380

45. Przemówienie Ministra Spraw Zagranicznych ZSRR, Andrzeja Wyszyńskiego, w Komisji Politycznej ad hoc Ogólnego Zgromadzenia ONZ w sprawie zakazu broni atomowej — Nowy Jork, dnia 10 listopada 1949 r.	392
46. Uchwała Ogólnego Zgromadzenia Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie międzynarodowej kontroli energii atomowej — Nowy Jork, dnia 23 listopada 1949 r.	420
47. Przemówienie przewodniczącego delegacji polskiej, ambasadora Stefana Wierbłowskiego, na plenarnym posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia ONZ w sprawie rozbrojenia — Nowy Jork, dnia 5 grudnia 1949 r.	423
48. Apel Stałego Światowego Kongresu Obrońców Pokoju w sprawie zakazu broni atomowej — Sztokholm, dnia 19 marca 1950 r.	431
49. Apel Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża w sprawie zakazu broni atomowej i wszelkiej broni ślepej, skierowany do Stron uczestniczących w Genewskiej Konwencji o Opiece nad Ofiarami Wojny — Genewa, dnia 5 kwietnia 1950 r.	432
50. Z memorandum Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, Trygve Lie, w sprawie dwudziestoletniego programu pokoju — Nowy Jork, dnia 6 czerwca 1950 r.	440
51. Z orędzia Drugiego Światowego Kongresu Obrońców Pokoju do Organizacji Narodów Zjednoczonych — Warszawa, dnia 22 listopada 1950 r.	442
52. Wyjątek z wywiadu prasowego Prezydenta Stanów Zjednoczonych, Harry Trumana, oraz wyjaśnienie Białego Domu w sprawie możliwości użycia broni atomowej w Korei — Waszyngton, dnia 30 listopada 1950 r.	446
53. Przemówienie Ministra Spraw Zagranicznych ZSRR, Andrzeja Wyszyńskiego, na plenarnym posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia ONZ w sprawie międzynarodowej kontroli energii atomowej — Nowy Jork, dnia 12 grudnia 1950 r.	448
54. Przemówienie przedstawiciela Polski, dra Juliusza Katza-Suchego, na plenarnym posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia ONZ w sprawie międzynarodowej kontroli energii atomowej — Nowy Jork, dnia 13 grudnia 1950 r.	468
55. Uchwała Ogólnego Zgromadzenia Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie międzynarodowej kontroli energii atomowej — Nowy Jork, dnia 13 grudnia 1950 r.	486
56. Nota Rządu Polskiego do międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża w sprawie apelu dotyczącego zakazu broni atomowej i wszelkiej broni ślepej — Berno, dnia 8 sierpnia 1951 r.	489
57. Plan regulowania, ograniczenia i zrównoważonej redukcji sił zbrojnych i zbrojeń oraz międzynarodowej kontroli energii atomowej — Oświadczenie Rządów Stanów Zjednoczonych Ameryki, Wielkiej Brytanii i Francji — Paryż, dnia 8 listopada 1951 r.	491

58. Przemówienie Ministra Spraw Zagranicznych ZSRR, A. Wyszyńskiego, na posiedzeniu plenarnym Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Paryż, dnia 16 listopada 1951 r.	495
59. Rezolucja zgłoszona przez Rządy Francji, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych Ameryki — Paryż, dnia 19 listopada 1951 r.	512
60. Sprawozdanie Podkomisji utworzonej przez Komisję Polityczną dnia 30 listopada 1951 r. (Memorandum Padilla Nervo) — Paryż, dnia 10 grudnia 1951 r.	519
61. Rezolucja Rządów Francji, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych Ameryki (tekst ostateczny) — Paryż, dnia 13 grudnia 1951 r.	545
62. Przemówienie Wiceministra Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej, S. Wierbłowskiego, na plenarnym posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Paryż, dnia 15 grudnia 1951 r.	552
63. Przemówienie Ministra Spraw Zagranicznych ZSRR, A. Wyszyńskiego, w Komisji Politycznej Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Paryż, dnia 18 grudnia 1951 r.	558

CZEŚĆ III

Wojna bakteriologiczna i chemiczna w Chinach i Korei

1. Wyrok Trybunału Wojskowego Nadmorskiego Okręgu Wojskowego w sprawie przeciw japońskim zbrodniarzom wojennym, winnym przygotowania i stosowania broni bakteriologicznej — Chabarowski, dnia 30 grudnia 1949 r.	591
2. Nota Rządu ZSRR do Rządów Stanów Zjednoczonych, Ameryki, Wielkiej Brytanii i Chin w sprawie ukarania japońskich zbrodniarzy wojennych, winnych przygotowania i stosowania broni bakteriologicznej — Waszyngton, Londyn, Pekin, dnia 1 lutego 1950 r.	617
3. Odpowiedź Centralnego Rządu Ludowego Chińskiej Republiki Ludowej na notę Rządu ZSRR z dnia 1 lutego 1950 r. — Pekin, dnia 8 lutego 1950 r.	645
4. Nota Rządu ZSRR do Rządów Stanów Zjednoczonych Ameryki i Wielkiej Brytanii w sprawie ukarania japońskich zbrodniarzy wojennych, winnych przygotowania i stosowania broni bakteriologicznej — Waszyngton, Londyn, dnia 30 maja 1950 r.	649
5. Nota Rządu ZSRR do Rządów Stanów Zjednoczonych Ameryki i Wielkiej Brytanii w sprawie ukarania japońskich zbrodniarzy wojennych, winnych przygotowania i stosowania broni bakteriologicznej — Waszyngton, Londyn, dnia 15 grudnia 1950 r.	652
6. Kablogram Ministra Spraw Zagranicznych Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej, Pak Hen Ena, do Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie użycia broni bakteriologicznej	

58. Przemówienie Ministra Spraw Zagranicznych ZSRR, A. Wyszyńskiego, na posiedzeniu plenarnym Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Paryż, dnia 16 listopada 1951 r.	495
59. Rezolucja zgłoszona przez Rządy Francji, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych Ameryki — Paryż, dnia 19 listopada 1951 r.	512
60. Sprawozdanie Podkomisji utworzonej przez Komisję Polityczną dnia 30 listopada 1951 r. (Memorandum Padilla Nervo) — Paryż, dnia 10 grudnia 1951 r.	519
61. Rezolucja Rządów Francji, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych Ameryki (tekst ostateczny) — Paryż, dnia 13 grudnia 1951 r.	545
62. Przemówienie Wiceministra Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej, S. Wierbłowskiego, na plenarnym posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Paryż, dnia 15 grudnia 1951 r.	552
63. Przemówienie Ministra Spraw Zagranicznych ZSRR, A. Wyszyńskiego, w Komisji Politycznej Ogólnego Zgromadzenia ONZ — Paryż, dnia 18 grudnia 1951 r.	558

CZĘŚĆ III

Wojna bakteriologiczna i chemiczna w Chinach i Korei

1. Wyrok Trybunału Wojskowego Nadmorskiego Okręgu Wojskowego w sprawie przeciw japońskim zbrodniarzom wojennym, winnym przygotowania i stosowania broni bakteriologicznej — Chabarowsk, dnia 30 grudnia 1949 r.	591
2. Nota Rządu ZSRR do Rządów Stanów Zjednoczonych, Ameryki, Wielkiej Brytanii i Chin w sprawie ukarania japońskich zbrodniarzy wojennych, winnych przygotowania i stosowania broni bakteriologicznej — Waszyngton, Londyn, Pekin, dnia 1 lutego 1950 r.	617
3. Odpowiedź Centralnego Rządu Ludowego Chińskiej Republiki Ludowej na notę Rządu ZSRR z dnia 1 lutego 1950 r. — Pekin, dnia 8 lutego 1950 r.	645
4. Nota Rządu ZSRR do Rządów Stanów Zjednoczonych Ameryki i Wielkiej Brytanii w sprawie ukarania japońskich zbrodniarzy wojennych, winnych przygotowania i stosowania broni bakteriologicznej — Waszyngton, Londyn, dnia 30 maja 1950 r.	649
5. Nota Rządu ZSRR do Rządów Stanów Zjednoczonych Ameryki i Wielkiej Brytanii w sprawie ukarania japońskich zbrodniarzy wojennych, winnych przygotowania i stosowania broni bakteriologicznej — Waszyngton, Londyn, dnia 15 grudnia 1950 r.	652
6. Kablogram Ministra Spraw Zagranicznych Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej, Pak Hen Ena, do Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie użycia broni bakteriologicznej	

19. Telegram Ministra Spraw Zagranicznych Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej do Sekretarza Generalnego ONZ — Phenjan, dnia 21 kwietnia 1952 r.	866
20. Sprawozdanie Komisji Chińskiej do badania faktów stosowania broni bakteriologicznej przez Amerykanów — Pekin, dnia 25 kwietnia 1952 r.	870
21. List prof. F. Joliot-Curie do delegata Stanów Zjednoczonych w ONZ, M. Warren Austina — Paryż, dnia 6 maja 1952 r.	919
22. List prof. Ludwika Hirszfelda do Towarzystwa Amerykańskich Bakteriologów — Warszawa, dnia 3 czerwca 1952 r.	930
23. Przemówienie Wiceministra Spraw Zagranicznych ZSRR, J. A. Malika, w Radzie Bezpieczeństwa — Nowy Jork, dnia 20 czerwca 1952 r.	934
24. Ze sprawozdania Międzynarodowej Komisji Naukowej do zbadania faktów dotyczących wojny bakteriologicznej w Korei i Chinach	942